

ÖZET

PEYAMİ SAFA'NIN ROMANLARININ PSİKANALİTİK AÇIDAN İNCELENMESİ

Esra DEMİR

Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Ocak 2017

Danışman: Doç. Dr. Mustafa KARABULUT

Psikanalitik edebiyat kuramı, Sigmund Freud'un temelini kurduğu psikanalizin yöntemlerinin edebiyat eserlerine uygulanmasıdır. Bir psikoterapi yöntemi olan psikanaliz, hastaların zihinsel süreçlerinin bilinçdışı unsurları arasındaki ilişkileri meydana çıkarmaya çalışır. Psikanalitik edebiyat kuramında sanat eserinden sanatçıya veya sanatçıdan esere dönük bir inceleme yöntemleri uygulanır. Edebi eserlerin psikanalitik incelenmesinde eserden hareket etmek daha tutarlı olur. Cumhuriyet dönemi Türk romancılarından Peyami Safa'nın eserleri psikanalitik açıdan incelenmeye oldukça müsaittir. Peyami Safa, romanlarında şahısların psikolojisi üzerinde fazlaca yoğunlaşmış bir yazardır. Bu çalışmada Peyami Safa'nın romanları psikanalitik açıdan incelendi. Bu bağlamda başta Sigmund Freud, Jung ve Adler'in olmak üzere birçok psikanalistin görüşlerinden yararlanıldı. Peyami Safa'nın romanları bilinç akımı, bilinçdışı, iç monolog, leitmotivler, arketipler, çatışma unsurları, kişilik bozuklukları, aşk, erotizm, Oedipus Kompleksi, Elektra Kompleksi ve varoluşçu psikanaliz gibi yönlerden incelendi.

Anahtar Kelimeler: Peyami Safa, Freud, psikanalitik, roman.